

Lely Lotus 1325: Een echte opschepper

Groter, zwaarder en breder. Ook schudders groeien. Krone introduceerde eind vorig jaar zelfs een 15 meter brede machine. Je zou haast vergeten dat Lely al sinds 1997 de Lotus 1325 bouwt. Een schudder met een werkbreedte van 13 meter. De gebruikers blijken tevreden.

Tekst: Gertjan Zevenbergen - Foto's: Gertjan Zevenbergen, leverancier

Wie veel gras in één keer maait, wil dat ook snel schudden. Lely kwam te hulp met de Lotus 1325. Tot op heden heeft het bedrijf uit Maasland ruim honderd van deze schudders verkocht. En niet eens aan loonwerkers, zoals ze eerst verwachtte, maar vooral aan grote melkveehouders die 30 tot 40 ha gras in één keer maaien.

▪ Extra ondersteuning

Terwijl andere schudders met een even grote werkbreedte op de weg als treinwagonnetjes achter de trekker aanrijden, vouwt de Lotus 1325 volledig op de tweewielige trailer op. Dat onderstel zorgt ervoor dat de machine stevig en degelijk oogt. Het maakt hem echter ook groot, wat vooral tijdens het werk op het land goed is te zien. Waar de machines van concurreren dicht op de trekker zitten, heeft deze Lotus 1325 een frame met een lengte van zeven meter, met de schudder achteraan. Of eigenlijk, de drie schudders. Want er is er een aan weerszijden van het frame en een in een bok aan de achterkant. Tijdens het transport bewijst het frame zich ook. De topsnelheid bedraagt ongeveer 40 km per uur. Vier jaar na de introductie verbeterde Lely de schudder door aan de achterkant een extra ondersteuningsconstructie te monteren. Het voorkwam dat de armen door te grote krachten tijdens het schudden naar achteren zouden doorbuigen en het is een extra beveiliging.

Technische gegevens

Werkbreedte (m)	13,25
Aantal rotoren	12
Aantal tanden per rotor	6
Transportbreedte (m)	3
Transporthoogte (m)	3,1
Transportlengte (m)	7
Transportsnelheid (km/h)	40
Benodigd aftakasvermogen (kW/pk)	44/61
Gewicht (kg)	2760
Prijs (euro)	24.000

renten dicht op de trekker zitten, heeft deze Lotus 1325 een frame met een lengte van zeven meter, met de schudder achteraan. Of eigenlijk, de drie schudders. Want er is er een aan weerszijden van het frame en een in een bok aan de achterkant. Tijdens het transport bewijst het frame zich ook. De topsnelheid bedraagt ongeveer 40 km per uur. Vier jaar na de introductie verbeterde Lely de schudder door aan de achterkant een extra ondersteuningsconstructie te monteren. Het voorkwam dat de armen door te grote krachten tijdens het schudden naar achteren zouden doorbuigen en het is een extra beveiliging.

▪ Uitklappen

Het in- en uitvouwen is een spektakel. Een natuurlijk – we hebben het immers over Lely – is de manier van opklappen gepatenteerd. Je

Het AntiWikkelSysteem dat Lely bedacht. Het gras glijdt van de arm af en kan door de plaat aan de arm er niet omheen slaan.

De haakband van Lely moet het gras van de grond schrapen. Bovenaan het blokje waarmee de tanden versteld worden om de kant te schudden.

Het in- en uitklappen doe je met de drie hendels op de bok van de machine. Ze zitten iets te ver buiten het bereik van de chauffeur.

moet er drie hendels op de bok, net buiten de cabine, voor bedienen. Een nadeel is dat de hendels moeilijk bereikbaar zijn voor de trekkerbestuurder. Hij moet ze omgekeerd op zijn stoel bedienen; niet echt comfortabel. Lely kan wel een elektrische afstandsbediening leveren, maar verkoopt die weinig. Waarschijnlijk vanwege de hoge meerprijs van 1.625 euro. Om de schudder in en uit te klappen moet je de drie hendels in een bepaalde volgorde bedienen. Eerst worden de linker en rechter elementen die op het frame rusten uit de vergrendeling geheven, waarna ze opzij draaien. De buitenste elementen gaan vervolgens omhoog en klappen in hun werkstand. Daarna is het de beurt aan de middelste schudder, die achter de machine in een aparte bok hangt en ook uitklapt. Als laatste schuift de schudder voorover, zodat hij in de van tevoren ingestelde schudhoek staat. Tijdens de rest van het werk heb je de drie hendels op de bok niet meer nodig. Een enkelwerkend ventiel, dat je met de hendel in de cabine bedient, is voldoende om de schudder op de kopakker te heffen. Niet dat het nodig is overigens. De machine is namelijk zo breed dat je ook zonder problemen rond kunt draaien met de machine op de grond, om aan de volgende werkgang te beginnen. Tijdens het werk is een rijnsnelheid van 10 km per uur gangbaar. Zo haal je een capaciteit van 12 ha per uur.

▪ AntiWikkelSysteem

Wat opvalt, is dat de middelste schudder achter het linker en rechter deel van de machine loopt. Ze staan dus niet in één lijn. Een rek

tanden voor de buitenste schudelementen van de achterste schudder voorkomt dat de voorste elementen gras tegen de wielen gooien. Om het wikkelen van gras om de wielen te voorkomen bedacht Lely het AntiWikkelSysteem. De vaste wielpoten zijn zo gevormd dat het gras naar beneden en van het wiel afglijdt. Een plaat aan de wielpoot voorkomt dat het gras zich om de poot heen draait. Die wielen zijn overigens kort achter de tanden gemonteerd om oneffenheden in het perceel goed te kunnen volgen. Dat de rotoren onderling scharnieren draagt daar ook aan bij.

▪ Minder toeren

Net als de andere schudders van Lely heeft de 1325 haakbanden. De tand zou, net als vroeger een hooihark, het gras opscheppen. Dat zou een schoner resultaat leveren. Zo'n tand zou een natte pluk ook verder weggooien. En

De schudhoek is instelbaar middels pen-gat verbindingen bij de wielen.

omdat ze langer in de lucht is, valt ze verder uiteen en komt bovenop het drogere gras terecht. Overigens moeten de tanden wel iets dieper staan dan de meeste veehouders gewend zijn, om goed werk af te leveren. Daarom schrijft Lely ook een lager aftakastoerental voor. Terwijl andere schudders een toerental van 540 toeren gebruiken, moet de Lotus 1325 met een aftakastoerental van 350 tot 400 toeren ronddraaien. De 1,23 m grote rotoren draaien daardoor minder snel, wat minder vervuiling van het gras en lagere brokkelverliezen oplevert. Daarnaast loopt de machine er rustiger door.

▪ Smeren

Een tandbreukbeveiliging ontbreekt. Niet nodig, meent Lely. Samen met de speciale bevestiging van de tanden die klappen opvangt, levert een extra winding aan de tand zo'n flexibiliteit op dat de tanden bijna niet breken. Voor Lely reden genoeg om op een tand vijf jaar garantie te leveren. Ook afwijkend is de manier waarop de Lely-schudder de randen van een perceel schudt. Schuin stellen kan vanwege het antiwikkelsysteem niet. Om randen te kunnen schudden, moet je de tanden van de buitenste rotor, die langs de rand van het perceel draait, van buiten naar binnen zetten. Daarvoor moet je van de trekker af, wat dus extra tijd vraagt. Dat kun je ook van het onderhoud zeggen. Dat bestaat uit het smeren van 66 smeerpunten en het vervangen van vet en olie in twee tandwielkasten. Maar dat laatste hoeft niet vaak; respectievelijk iedere 500 en 250 werkuren. >

Gebruikers aan 't woord

Jack Schonenberg is tevreden over zijn schudder. "Ik koop liever iets te groot, dan te klein."

was de keuze snel gemaakt. "We hebben jaren geschud met een Lely Lotus 675. Die beviel prima. We hebben niet eens naar andere merken gekeken." In het voorjaar maaien de broers 60 tot 90 ha gras in één keer met een triple-maaicombinatie die het gras breed aflegt. "Onze percelen zijn tussen 12 en 20 meter breed. Dat betekent dat je met de machine soms over de greppel moet schudden. En dat gaat prima met een wiel aan de ene kant en het andere aan de andere kant van de greppel. Hij pakt al het gras vrij goed op." Ook over het schudbeeld is Van Dam te spreken. "De haaktanden trekken het gras mooi uit elkaar." Hoewel de machine binnen een minuut in zijn werkstand staat, vindt Van Dam het lastig dat de hendels voor het uitklappen buiten de cabine zitten. Bovendien zaten tijdens het in- en uitklappen ook twee hydrauliekslangtjes klem waardoor ze knapten. Een ander nadeel: "Langs de slootkanten moet je de tanden omzetten. Daarvoor moet ik van de trekker af. Dat kost teveel tijd."

Rapportcijfer: 8

Melkveehouder **Jack Schonenberg** melkt in maatschap met zijn broer Geran 120 koeien op een 75 ha groot melkveebedrijf in het Gelderse Alphen, waarvan 25 ha in gebruik is als maïsland. De dieren hebben een gemiddelde productie van 8.300 kg met 4,29% vet en 3,48% eiwit. Ze kochten hun Lely Lotus 1325 in 1998.

"Liever te groot dan te klein."

"Tot 1998 schudden we altijd met twee schudders. Een Niemeyer en een Lely. De Niemeyer was op en nadat we de Lotus 1325 in werking zagen, hebben we die schudder gekocht. Natuurlijk hikten we tegen het aankoopbedrag aan, maar twee nieuwe schudders kosten hetzelfde. En dan heb je nog een extra trekker en een extra man nodig." De veehouder is goed te spreken over de schudkwaliteit. Toch laat de machine tussen de rotoren een beetje liggen. "We hebben een hele grote schudhoek, dan vliegt het gras ver weg. Dat beetje dat blijft liggen, droogt toch wel." Veel mankementen zijn er in al die jaren niet geweest. "Er zijn in totaal maar vijf tanden gebroken en de banden onder de trailer waren te zacht. De 2 ply banden zijn vervangen door 10 ply. En er is een olieslang geknapt." Ondanks de lengte vindt Schonenberg het toch gemakkelijk om met de machine te manoeuvreren en hij roemt het transport op de weg. "Hartstikke stabiel." Nadelen zijn er ook, al zijn het kleine. "Er zit een smeernippel van de aandrijflijn achter de beschermingskap. Om de hele kap eraf te halen moet je zes bouten losschroeven, dat duurt lang."

Rapportcijfer: 8

Van Dam VOF melkt in het Noord-Hollandse Wijdewormer 300 koeien op drie bedrijven. De dieren geven gemiddeld 8.000 kg met 4,40% vet en 3,45% eiwit. Het bedrijf heeft 180 ha gras tot zijn beschikking. De Lely Lotus 1325 doet er zijn werk sinds 2002.

"Geen andere schudder bekeken."

Toen Wim van Dam, die samen met twee broers het bedrijf in Wijdewormer runt, in 2002 een nieuwe schudder moest kopen,

Sinds 2001 werkt **Symen Tamminga** met de Lely Lotus 1325. Samen met zijn broer heeft hij een melkveebedrijf aan de rand van Leeuwarden met 240 koeien, die gemiddeld 8.800 kg melk produceren met 4,40% vet en 3,60% eiwit. Bij het bedrijf hoort 140 ha land, waarvan 40 ha maïs.

"Kleine rotoren leveren prima schudresultaat."

Veel onderhoud heeft Symen Tamminga in

Een korf van tanden beschermt de buitenste rotoren en de wielen van de achterste machine tegen het gras dat de voorste rotoren naar achteren gooit.

De werkdiepte bepaal je met deze spindel op de hydraulische cilinder, die dienst doet als aanslag.

die vier seizoenen dat hij de Lotus 1325 nu gebruikt niet gehad. Alleen dit voorjaar braken de tanden massaal af. "Maar dat kan ook wel. We maaien 100 ha vier keer per jaar en schudden dat twee tot drie keer. Dat is al snel 1.000 ha per jaar." Terwijl hij al het landwerk uitbesteedt aan de loonwerker, blijft hij nog wel schudden. "Een hark met een grote capaciteit is voor ons te duur, maar een schudder is, omdat je zo vaak schudt, gemakkelijker rendabel te maken." De 1325 levert een mooi schudresultaat, voornamelijk vanwege de kleine rotoren. "Het is belangrijk dat je de eerste keer langzaam rijdt. Tussen 7 en 8 km per uur." Tamminga vindt de machine groot, al is hij niet moeilijk om mee te rijden. "Hij klapt mooi op, al vraagt het wel enige gewenning. Gelukkig steken er geen tanden uit. We moeten namelijk regelmatig door de stad rijden."

Rapportcijfer: 7,5

Het gemengde bedrijf van **Van Puijenbroek** in Hilvarenbeek is 380 ha groot. Daarvan is 75 ha gras en 22 ha luzerne. De 335 koeien produceren er gemiddeld 10.000 kg met 4,12% vet en 3,47% eiwit. De Lotus 1325 verscheen in 2000 op het bedrijf.

"Gas geven en wegwezen."

Simon de Brouwer is de bedrijfsleider akkerbouw op het landgoed van Van Puijenbroek. Daaronder valt ook de voederwinning en zodoende heeft hij al sinds 2001 ervaring met de Lely Lotus 1325. De schudder bewerkt jaar-

lijks 700 ha gras en luzerne. En dat doet de machine goed. "Heel goed zelfs. Hij levert prima werk, al laten de rotors een heel klein beetje liggen, maar lang niet zoveel als de twee schudders met grotere rotors die we hiervoor hadden." De bedrijfsleider schudt ook luzerne met de machine, maar laat dan het toerental tot 300 omwentelingen per minuut zakken, om het gewas niet te verbrokkelen. Het aankoppelen is eenvoudig. "Je koppelt de trekbal gemakkelijk aan, omdat hij vrij beweegt, daarna koppel je de hydrauliekslangen aan en vervolgens til je machine met

de hef op, zodat de voet omhoog kan. En dan is het gas geven en wegwezen." Naast het kantschudden, waarvoor hij van de trekker af moet, vindt De Brouwer het vervelend om de hoeken met de machine te schudden. "Hij is zo groot, dat je niet goed in de hoeken kunt komen. Die harken we daarom van tevoren uit." De banden zouden ook wat steviger moeten zijn. "We hebben er de afgelopen jaren al twee stuk gereden."

Rapportcijfer: 9

Eindoordeel

Plus

- + Hoge capaciteit
- + Goed schudbeeld
- + Stabiel
- + Gemakkelijk aankoppelen

Min

- Bewerkelijk kantschudstelsysteem
- Lastig bereikbare hydrauliekhendels
- Manoeuvreren op kleine dammen lastig
- Hoge aanschafprijs

Kortom

De Lely Lotus 1325 schudder werd in 1997 voor

het eerst verkocht. De machine heeft een werkbreedte van 13,25 meter en klapt in drieën op een trailer op via een ingenieus systeem. Tijdens transport is de machine daardoor stabiel, ook bij een hoge rijsnelheid. De capaciteit is hoog. Bij een rijsnelheid van 10 km per uur is 12 ha per uur te schudden. Volgens de gebruikers is de machine bedrijfszeker en heeft zij tegelijkertijd een mooi schudbeeld. De hydrauliekhendels voor het in- en uitklappen zijn echter niet zo gemakkelijk bereikbaar. De machine volgt de bodem prima, zodat zelfs over greppels is te schudden en rijden over obstakels of gaten geen probleem is.

